

PROIECT DIDACTIC

ȘCOALA: Gimnazială Frecăței, jud. Tulcea

DATA: 03.04.2015

CLASA: a VIII-a

CADRUL DIDACTIC: Dumitrache Stela

ARIA CURRICULARĂ: LIMBĂ ȘI COMUNICARE

DISCIPLINA: LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

SUBIECTUL LECȚIEI: Părțile de propoziție (subiectul, predicatul, atributul, complementul direct, complementul indirect, complementele circumstanțiale de loc, de mod, de timp, propozițiile subordonate corespunzătoare părților de propoziție studiate)

TIPUL LECȚIEI: de recapitulare și sistematizare

COMPETENȚE SPECIFICE:

1.4 sesizarea particularităților lexico-gramaticale ale unui mesaj ascultat;

1.5 aplicarea principiilor ascultării active în manifestarea unui comportament comunicativ adecvat;

2.3 utilizarea corectă a relațiilor sintactice în texte;

3.2 utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de morfo-sintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- să recunoască părțile de propoziție studiate (subiect, predicat, atribut, complemente necircumstanțiale și complemente circumstanțiale de loc, de timp, de mod);
- să identifice părțile de vorbire prin care sunt exprimate părțile de propoziție;
- să alcătuiască enunțuri în care verbul *a fi* să aibă diferite valori;
- să cunoască algoritmi analizei sintactice a frazei;
- să identifice diferitele tipuri de subordonate;
- să alcătuiască fraze în care elementul de relație *cum* să introducă diferite propoziții subordonate studiate.

METODE ȘI TEHNICI DIDACTICE: conversația euristică, învățarea prin descoperire, exercițiul, explicația, problematizarea, lucrul individual, lucrul în echipă, expunerea, cvintetul

MIJLOACE DIDACTICE: videoproiector, laptop, flipchart, planșe cu părțile de propoziție, dicționare, culegeri, fișa cu rebusul, fișe de lucru pe grupe, fișa de autoevaluare, postere, coli mari albe, coli A4, cartoane colorate, plicuri, post-it-uri, scotch, markere etc.

RESURSE TEMPORALE: 50 de minute

FORME DE ORGANIZARE: frontală, pe grupe, individuală

BIBLIOGRAFIE:

**Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1998.

**Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.

Limba română, Manual pentru clasa a VIII-a, Editura All, București, 2014.

Limba și literatura română, Auxiliar pentru clasa a VIII-a, Editura Delfin, București, 2014.

1. Avram, Mioara, *Gramatica pentru toți*, Ed. Humanitas, București, 1998, (ed. a II-a revizuită și adăugită).
2. Badea, Gheorghe, *Gramatica pentru toți elevii*, Ed. Moldova, Iași, 1996.
3. Berindeie, Diana, *Atributul și subordonata atributivă*, Ed. Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2002.
4. Bodreagă, Adriana, *Examenul de capacitate, Îndrumar*, Ed. Eficient, București, 1998.
5. Crăciun, Corneliu, *Complementul și subordonatele complete*, Ed. Dacia Educațional, Cluj-Napoca, 2002.
6. Iliescu, Ada, *Gramatica aplicată a limbii române*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2005.
7. Ivănuș, Dumitru, *Limba română. Grile*, Ed. Avrămeanca, Craiova, 1997.
8. Metea, Alexandru, *Compendiu de limba română*, Ed. Helicon, Timișoara, 1996.
9. Trofin, Eliza-Mara, *Fișe de lucru (itemi și teste de evaluare)*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2014.

SCENARIUL DIDACTIC

ETAPELE LECȚIEI	RESURSE PROCEDURALE					EVALUA- RE
	de conținut	de timp	forme de organizare	metode și procedee	mijloace didactice	
1. Momentul organizatoric Elementul de dezgheț	☺ Se asigură condițiile necesare desfășurării optime a activității: prezența, pregătirea materialului didactic. Urmează un element de dezgheț.	1'	Activitate frontală	Conversația	două imagini cu câte un căluț și un călăreț	Observarea curentă
2. Verificarea temei Captarea atenției	☺ Se verifică oral rezolvarea temei, adresându-se întrebări care să vizeze înțelegerea sarcinilor de lucru. Captarea atenției se face prin rezolvarea unui rebus (ANEXA 1).	1' 2'	Activitate frontală	Conversația		Observarea curentă
3. Anunțarea titlului lecției și a obiectivelor	☺ Rezolvându-se rebusul, pe verticala A-B s-a obținut titlul lecției - <i>Recapitularea și sistematizarea cunoștințele despre părțile de propoziție și subordonatele corespunzătoare acestora.</i> Sunt prezentate obiectivele.	20''	Activitate frontală	Conversația	Fișa cu obiectivele urmărite	Observarea curentă

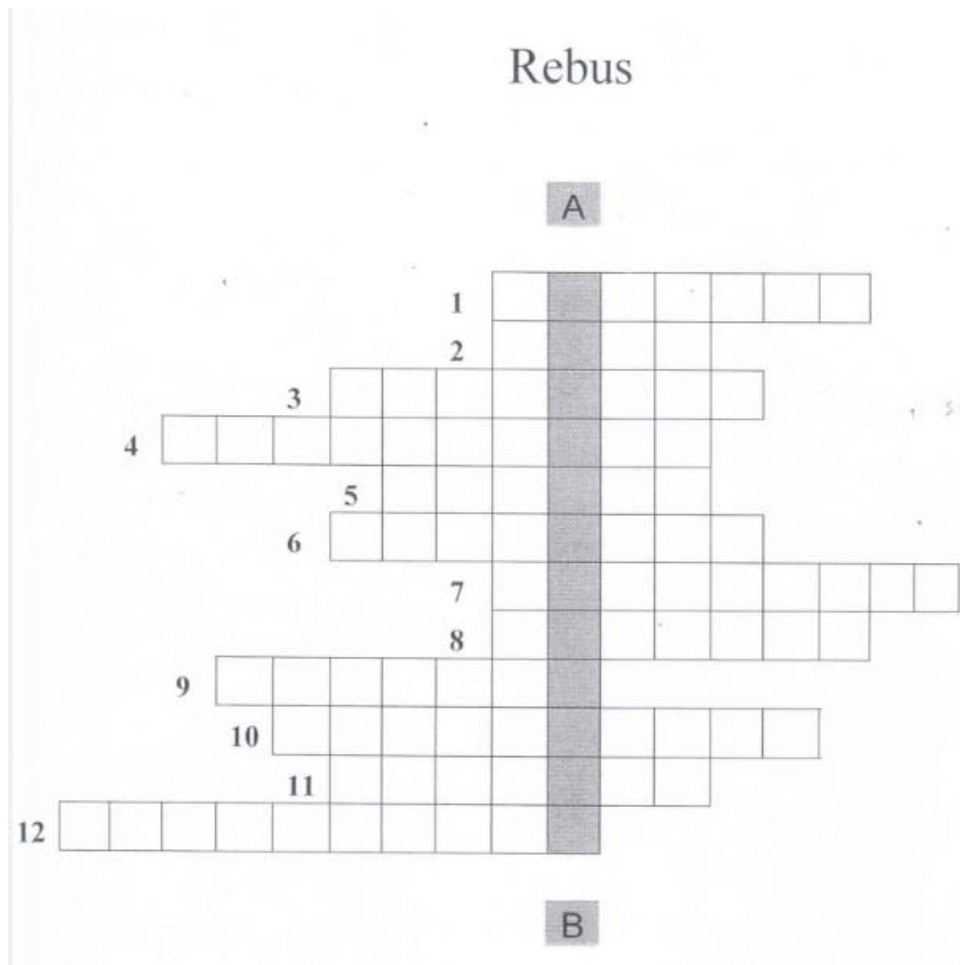
<p>4. Dirijarea învățării</p> <p>a) prezentarea conținutului ce urmează a fi recapitulat, sistematizat și evaluat</p>	<p>☺ Având în vedere că în orele anterioare au învățat părțile de propoziție și subordonatele corespunzătoare acestora, elevii vor răspunde la o serie de întrebări pentru consolidarea noțiunilor însușite și vor fi antrenați în diferite activități de învățare în scopul recapitulării noțiunilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Care sunt părțile de propoziție ? ● Cum se împart ele ? ● Care sunt părțile principale de propoziție? Dar cele secundare ? ● Ce este subiectul ? ● La ce întrebări răspunde ? ● Ce este predicatul ? ● De câte feluri poate fi ? ● La ce întrebări răspunde predicatul ? ● Ce este atributul ? De câte feluri poate fi ? ● Care sunt întrebările atributului ? ● Care sunt complementele necircumstanțiale ? ● Ce este complementul direct ? În ce caz stă ? ● La ce întrebări răspunde ? ● Ce este complementul indirect ? La ce întrebări răspunde ? ● Definiți comlementele circumstanțiale de loc, de timp, de mod. ● La ce întrebări răspund aceste complemente ? 	<p>4'</p>	<p>Activitate frontală</p> <p>Activitate frontală</p>	<p>Conversația</p> <p>Explicația, conversația</p>	<p>Planșe cu părțile de propoziție</p>	<p>Observarea curentă</p> <p>Evaluare individuală</p> <p>Aprecieri verbale</p> <p>Evaluare formativă</p>
---	--	-----------	---	---	--	--

<p>b) activități de învățare</p> <p>c) organizarea pentru activitatea de grup</p>	<p>Exerciții de recapitulare a definițiilor părților de propoziție și a întrebărilor corespunzătoare acestora</p> <p>Exerciții de completare, respectând cerințele date</p> <p>Exerciții de sesizare a schimbării valorii gramaticale a unor cuvinte</p> <p>Exerciții de selectare a răspunsului corect</p> <p>Exerciții de exprimare și de argumentare a opiniei</p> <p>Elevii vor alege un bilet cu un număr cuprins între 1 și 5. Biletele vor fi de cinci culori: roșu, verde și portocaliu. Elevii cu numărul 1 vor forma o grupă, cei cu numărul 2 – altă grupă și așa mai departe. Vor exista cinci grupe: GRUPA SUBIECTULUI, GRUPA PREDICATULUI, GRUPA ATRIBUTULUI, GRUPA COMPLEMENTULUI ȘI GRUPA FRAZEI. Se vor reaminti regulile grupului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Să păstrăm liniștea.</i> 2. <i>Să vorbim pe ton scăzut, fără a deranja celelalte grupe.</i> 3. <i>Să ne ascultăm unul pe celălalt și să nu vorbim toți odată.</i> 4. <i>Fiecare trebuie să vină cu o idee.</i> 5. <i>Să nu repetăm ideile celorlalți.</i> 6. <i>Tot ceea ce spun este valoros dacă voi aduce argumente.</i> 7. <i>Trebuie să respect răspunsurile colegilor și chiar să îi ajut când este nevoie.</i> 8. <i>La semnalul STOP încheiem activitatea.</i> <p>Vor primi fișele de lucru (Anexa 2, Anexa 3, Anexa 4, Anexa 5, Anexa 6). Își vor împărți sarcinile. Își vor alege liderul și vor începe rezolvarea cerințelor astfel încât posterul să prindă contur (10 minute - timp de lucru). La terminarea timpului stabilit, raportorii vor ieși pe rând la tablă și, ajutați de ceilalți elevi din grupă, vor prezenta rezolvările (prezentarea se va face în 30 de minute).</p>	<p>1'</p> <p>7'</p> <p>30'</p>	<p>Activitate pe grupe</p>	<p>Explicația, conversația</p> <p>Învățarea prin cooperare</p>	<p>Bilete, fișe de lucru pe grupe, postere, coli albe, plicuri, creioane colorate, marchere, flip chart</p> <p>Coli albe</p>	<p>Evaluare formativă</p> <p>Interevaluarea în cadrul grupului</p>
---	---	--------------------------------	----------------------------	--	--	--

<p>6) Evaluarea</p>	<p>☺ Elevii vor deveni mici „mici poeți” realizând câte un cvintet pentru fiecare grupă. Se va reaminti ce este cvintetul și care sunt condițiile de realizare a acestuia: (Cvintetul este o tehnică de reflecție ce constă în crearea a cinci versuri respectând cinci reguli în scopul de a sintetiza conținutul unei teme abordate. Este o poezie cu 5 versuri.</p> <p>Primul vers este format dintr-un singur cuvânt ce denumește subiectul.</p> <p>Al doilea vers este format din două cuvinte care definesc caracteristicile subiectului (două atribute adjective).</p> <p>Al treilea vers este format din trei cuvinte care exprimă acțiuni (verbe la modul gerunziu).</p> <p>Al patrulea vers reprezintă o propoziție formată din patru cuvinte care exprimă starea noastră față de subiect.</p> <p>Al cincilea vers este format dintr-un cuvânt care arată însușirea esențială a subiectului). Se realizează cvintetele și se vor citi.</p> <p>☺ Elevii primesc o fișă de autoevaluare (ANEXA 7) pe care o completează.</p> <p>Se fac aprecieri legate de modul și gradul de participare a elevilor la lecție, de calitatea răspunsurilor, aprecieri generale și individuale.</p>	<p>1’</p> <p>2’</p>	<p>Activitate pe grupe</p> <p>Activitate individuală</p>	<p>Explicația, conversația</p> <p>Învățarea prin cooperare</p> <p>Conversația</p>	<p>Fișa de autoevaluare</p>	<p>Evaluare frontală, interevaluare în cadrul grupei/grupelor</p> <p>Aprecieri verbale</p>
----------------------------	---	---------------------	--	---	-----------------------------	--

7) Încheierea lecției	☺ Se dă spre rezolvare tema pentru acasă (ANEXA 8).	20''		Conversația, explicația	Fișa cu tema pentru acasă	Autoevaluarea Aprecierea răspunsurilor elevilor prin note sau / și calificative
------------------------------	---	------	--	-------------------------	---------------------------	--

ANEXA 1

Completează spațiile punctate și vei obține pe verticala **A-B** titlul lecției.

1. Partea de vorbire care ține locul unui nume se numește
2. Partea de vorbire care exprimă starea, acțiunea sau existența se numește
3. Partea de vorbire care arată însușiri se numește
4. Propoziția care are și părți secundare de propoziție este o propoziție
5. Propoziția formată numai din subiect și predicat este o propoziție
6. Partea de propoziție care arată ce face subiectul se numește
7. Subiectul propoziției: *Atacantul a marcat un gol.* este
8. Partea de propoziție despre care se vorbește în comunicare se numește.....
9. Subiectul propoziției: *Zăvoiul a înfrunzit.* este
10. Partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii se numește
11. Partea de vorbire care arată numărul sau ordinea obiectelor prin numărare se numește
12. Comunicarea spusă sau scrisă cu un singur predicat este o

ANEXA 2

FIȘĂ DE LUCRU ECHIPA ATRIBUTELOR

1. Completați tabelul de mai jos cu informațiile corespunzătoare:

Exemple	Partea de vorbire prin care se exprimă atributul
Băiatul <i>zburdalnic</i> făcea pozne.	
Holul <i>apartamentului</i> este mic.	
Fata <i>suferindă</i> stă în pat.	
Peisajul <i>de aici</i> este frumos.	
S-a stricat mașina <i>de spălat</i> .	
<i>Trei</i> copii se joacă.	
Lătratul <i>ham-ham</i> mă enervează.	
Creația <i>lui</i> a impresionat ascultătorii.	
Examenul <i>de mâine</i> va fi dificil.	
Cuierul <i>de lemn</i> este înalt.	

2. Identificați atributele din știrea de mai jos și indicați felul acestora:

Lulu este un maidanez foarte lăptos pe care familia Georgescu l-a luat de la ecarisaj înainte de a fi ucis. De curând, câinele le-a mulțumit în felul său. Doamna Georgescu mătura curtea și avea grijă de grămezile de frunze fumegânde când a observat că băiețelul ei a dispărut. Speriată, s-a îndreptat spre lacul mic din apropiere. Lulu era în apă și lătra, exprimându-și dorința de a chema pe cineva. Băiețelul neastâmpărat reușise să se agațe de gâtul lui și astfel a fost salvat.

3. Construiți două enunțuri în care cuvântul *un* să aibă diferite valori morfologice.

ANEXA 3

FIȘĂ DE LUCRU ECHIPA COMPLEMENTELOR

1. Completați tabelul de mai jos cu informațiile corespunzătoare:

Exemple	Partea de vorbire prin care se exprimă complementul
Băiatul scrie <i>temele</i> .	
A adus vitele <i>de la păscut</i> .	
Noi îi telefonăm <i>Anei-Maria</i> .	
Ei au procedat <i>asemenea părinților</i> .	
Horia a terminat <i>de citit</i> .	
<i>În centrul satului</i> este biserica.	
<i>Toamna</i> culegem viile.	
Cățelul dormea <i>covrig</i> .	
<i>Pe vremea lor</i> nu erau calculatoare	
Eu <i>o</i> ajut.	

2. Identificați complementele din reclama de mai jos și indicați felul acestora:

MILKA

Milka este ciocolata delicioasă.

Caută vacuța mov și vei vorbi despre gustul laptelui proaspăt și hrănitor. Cumpără Milka din magazinele noastre!

3. Construiți două enunțuri în care pronumele personal *el* să îndeplinească funcțiile sintactice de :

- atribut pronominal
- complement

ANEXA 4

FIȘĂ DE LUCRU ECHIPA SUBIECTELOR

1. Completați tabelul de mai jos cu informațiile corespunzătoare:

Exemple	Partea de vorbire prin care se exprimă subiectul
<i>Floarea-soarelui</i> a înflorit.	
<i>Cei cu scaun la cap</i> se comportă civilizată.	
Se aude <i>cip-cip</i> la fereastră.	
<i>A învăța</i> este o datorie.	
<i>Cei doi</i> înaintau cu dificultate.	
<i>Cine</i> te-a supărat?	
<i>Intrândul</i> de la parter este foarte lat.	
<i>Dumnealui</i> a fost învățătorul meu.	
<i>Părerile de rău</i> sunt inutile.	
„ <i>A</i> ” este o interjecție.	

2. Notați cu „X” enunțurile în care cuvintele marcate sunt subiecte:

- a) Într-o seară, toamna târziu, *seninul* părea presărat cu flori de argint.
- b) Cerul *senin* era amenințat de nori la orizont.
- c) *Vara* fusese secetă mare.
- d) În curând vine *vara*.

3. Alcătuiți două propoziții:

- cu subiect inclus

.....

- cu subiect subînțeles

.....

ANEXA 5

FIȘĂ DE LUCRU

ECHIPA FRAZEI

Se dă fraza:

„Dinu Păturică, cum se instalează în postul de vătaf pe care-l dorise atât de mult, chemă pe toate slugile curții și le ținu un cuvânt prin care le spuse că în timpul fostului vătaf, se făcuse mare risipă în curtea stăpânului său și că el nu va suferi să urmeze și în timpul său asemenea fapte.”

(Nicolae Filimon, *Ciocoi vechi și noi*)

Cerințe:

1. Realizați schema frazei date, respectând algoritmiile analizei sintactice a frazei.
2. Contrațegiți propoziția „*Pe care-l dorise atât de mult*” în partea de propoziție corespunzătoare.
3. Alcătuiți fraze în care elementul de relație **cum** să introducă diferite subordonate (SB, PR, AT, CD, CI, CM, CT).

ANEXA 6

FIȘĂ DE LUCRU ECHIPA PREDICATELOR

1. Scrieți în tabelul de mai jos informațiile corespunzătoare:

Exemple	Identifică valorile verbelor marcate în enunțurile din stânga (valoare de verb predicativ, personal; valoare de verb predicativ, impersonal; valoare de verb copulativ, personal).
Sora mea a devenit înțeleaptă.	
El a rămas acasă.	
Tună.	
Bunicul a rămas același.	
El este inteligent.	
Astăzi ajungem acasă.	
Se aude ceva.	
De jenă, ea s-a făcut roșie.	
Studiem cu plăcere la istorie.	
A anunțat sosirea lui.	

2. Completați spațiile punctate cu propoziții în care verbul **a fi** să aibă diferite valori:

- a) verb predicativ:
- b) verb copulativ:
- c) verb auxiliar:

3. Completați tabelul de mai jos cu informațiile corespunzătoare:

Exemple	Partea de vorbire prin care se exprimă numele predicativ
Maria este <i>foarte inteligentă</i> .	
El este <i>altfel</i> .	
Speranța lui este <i>de a-și aduce aminte</i> .	
Bunicul a rămas <i>același</i> .	
Dorința lui este <i>de a urma</i> un liceu.	
Florile sunt <i>de la cei trei</i> .	
Succesele erau <i>de admirat</i> .	
El devenise <i>tiu-tiu</i> .	
Toți au fost <i>contra lui</i> .	
Vocea ei ajunsese <i>tremurândă</i> .	

ANEXA 7

Numele și prenumele:

AUTOEVALUARE	OBSERVAȚIILE PROFESORULUI
Din această oră, mi-a plăcut cel mai mult	
Nu mi-a plăcut	
Pot răspunde la o întrebare despre	
Am o întrebare despre	
Eu îmi dau nota..... și sunt: furios vesel trist	

ANEXA 8

Temă pentru acasă

Se dau frazele:

Poți vedea copacul meu de pe coastă oricând vrei.

Mă bucur că păstrați tradițiile.

Sunt convinsă că veți reuși la examen.

Pe unde a sărit capra, trebuie să sară și iada.

A devenit ce și-au dorit ai lui.

Cerințe:

1) Despărțiți în propoziții frazele de mai sus.

2) Contrațegați propozițiile subordonate în partea de propoziție corespunzătoare, indicând ce parte de vorbire este elementul regent.